

Nowe miejsce dla Pomnika Artylerii Polskiej

Prezydent Torunia zaprasza do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących nowej lokalizacji dla Pomnika Artylerii Polskiej. Konsultacje potrwać do 8 sierpnia 2014 r.

W związku z planami budowy nowej siedziby dla Sądu Rejonowego w Toruniu, która zgodnie z listem intencyjnym zawartym pomiędzy samorządem naszego miasta i władzami sądowymi powstanie na placu Zwycięstwa, zaszła konieczność przeniesienia w inne miejsce Zespołu Pomnikowego Artylerii Polskiej, zlokalizowanego obecnie właśnie w tym miejscu.

Możesz pomóc nam wybrać najlepszą spośród proponowanych, nową lokalizację dla tego pomnika!

Pomnik, którego pełna nazwa brzmi Zespół Pomnikowy Artylerii Polskiej, a zwyczajowo jest nazywany Pomnikiem Artylerzysty lub Pomnikiem Artylerii, to jeden z elementów podkreślających znaczenie wojsk artyleryjskich dla Torunia - miasta, które szczyti się ponaddziesięcioletnią tradycją szkolenia artylerzystów, zapoczątkowaną tu przez Marszałka Józefa Piłsudskiego. Dlatego też samorząd, poszukując nowej lokalizacji dla tego monumentu przyjął założenie, że musi być to miejsce godne, w której pomnik zachowa swój prestiż, silną ekspozycję, dobrze wpisze się w otoczenie urbanistyczne zapewniające przestrzeń na organizację uroczystości o charakterze wojskowym.

Nowe miejsce dla Pomnika Artylerii Polskiej

Opublikowano na www.konsultacje.torun.pl (<https://www.konsultacje.torun.pl>)

Monument powstał w wyniku starań wielu osób i instytucji. W związku z tym, jeszcze przed ogłoszeniem konsultacji, na etapie wstępnym - związanym z przygotowaniem nowych propozycji lokalizacyjnych - poprosiliśmy o współpracę i doradztwo środowiska związane z wojskiem, w szczególności z toruńską szkołą artyleryjską (obecnie Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia). Zasięgaliliśmy więc m.in. opinii: gen. Andrzeja Piotrowskiego - wieloletniego Komendanta szkoły, płk. Aureliusza Chyleńskiego - obecnego Komendanta CSAiU; płk. dypl. rez. Romana Kłosińskiego - prezesa Stowarzyszenia Polskich Artylerzystów w Toruniu, płk. dypl. Włodzimierza Rudzińskiego - prezesa Koła Toruńskich Artylerzystów Związku Żołnierzy Wojska Polskiego.

Efektom tej współpracy była selekcja potencjalnych i zgłaszanych przy różnych okazjach propozycji i wskazanie trzech, które zdaniem naszych partnerów mogą być dalej rozpatrywane.

Jakie są propozycje?

W ramach narad i wstępnych konsultacji wskazano trzy lokalizacje, które są poddawane konsultacjom:

1. "**Przy Kaszowniku**", narożnik ul. Przy Kaszowniku i ul. Gregorkiewicza
2. "**Plac ToMiTo**" (plac Towarzystwa Miłośników Torunia)
3. "**Bulwar Filadelfijski**", pomiędzy ul. Bulwar Filadelfijski a ul. św. Jakuba (dawny teren armatek)

Opisy poszczególnych lokalizacji

1. "PRZY KASZOWNIKU"

- u zbiegu ulic: Przy Kaszowniku i Gregorkiewicza

- działka 51/1 obr. 18, działka sklasyfikowana geodezyjnie jako działka budowlana

Obecnie jest to teren zieleni, który stanowi ciąg komunikacyjny oraz jest użytkowany głównie przez właścicieli psów. Analizowany teren nowej lokalizacji pomnika obejmuje powierzchnię około 4 400 m², co pozwala na swobodne kształtowanie przestrzeni wokół pomnika, w tym strefy dojścia i miejsca organizowania okolicznościowych uroczystości. Teren charakteryzuje się względnie dogodną ekspozycją od strony placu Biskupa Chrapka. Niedogodność może stanowić obniżenie terenu w stosunku do sąsiedniej jezdni (skarpa ok. 1,5 m wysokości), co może obniżyć ekspozycję pomnika. W przypadku wyboru tej lokalizacji konieczne byłyby niewielkie korekty zieleni (usunięcie krzewów).

W opinii Miejskiego Konserwatora Zabytków, spośród wskazanych lokalizacji, miejsce to jest właściwe z punktu widzenia ochrony historycznej i przestrzeni urbanistycznej.

[>>> Zobacz tę lokalizację na zdjęciu lotniczym](#) [1]

2. "PLAC TOMITO"

- plac Towarzystwa Miłośników Torunia

- działka 727 obr. 10, działka sklasyfikowana geodezyjnie jako działka budowlana

Obecnie jest to skwer zieleni, który stanowi również przejście pomiędzy centrum miasta a osiedlami. Analizowany teren nowej lokalizacji pomnika obejmuje powierzchnię około 2 880 m², co pozwala na swobodne kształtowanie przestrzeni wokół pomnika, w tym strefy dojścia i miejsca organizowania okolicznościowych uroczystości. Pomnik zlokalizowany w tym miejscu, będzie dominował w przestrzeni. Teren charakteryzuje się dogodną ekspozycją ze strony przyległych ulic Grudziądzkiej i Placu Towarzystwa Przyjaciół Torunia.

Dodatkowym argumentem na korzyść tej lokalizacji jest bezpośrednie sąsiedztwo cmentarza garnizonowego.

[>>> Zobacz tę lokalizację na zdjęciu lotniczym](#) [2]

3. "BULWAR FILADELFIJSKI"

- pomiędzy Bulwarem Filadelfijskim a ul. św. Jakuba (w miejscu dawnych "armatek")

- dz. 191, 192 obr. 18, działka sklasyfikowana geodezyjnie jako działka budowlana

W chwili obecnej teren wzdłuż linii murów obronnych stanowi teren rekreacyjny dla mieszkańców i turystów. Jest to również ciąg komunikacyjny pomiędzy starówką a bulwarem nadwiślańskim. Analizowany teren nowej lokalizacji pomnika obejmuje powierzchnię około 1 200 m², co znacznie ogranicza możliwości zagospodarowania otoczenia pomnika. Ukształtowanie terenu oraz mury zespołu staromiejskiego ograniczają ekspozycję terenu. Zdaniem urbanistów, z uwagi na sąsiedztwo bulwaru nadwiślańskiego, teren raczej powinien być zagospodarowany w kierunku rekreacyjno-wypoczynkowym. Ponadto proporcje i estetyka pomnika zakłóciłyby widok historycznej panoramy Starego Miasta.

Problem dla lokalizacji Pomnika na tym terenie jest też grunt - niestabilny i z licznymi drobnymi ciekami wód podskórnych.

[>>> Zobacz tę lokalizację na zdjęciu lotniczym](#) [3]

PLAN DZIAŁAŃ KONSULTACYJNYCH

Możesz pomóc nam wybrać najlepszą spośród proponowanych lokalizacji!

- **18 lipca 2014** - początek konsultacji
- **do 8 sierpnia 2014** - czekamy na pisemne opinie na temat proponowanych lokalizacji od środowisk związanych z wojskiem, artylerią (korespondencja w tej sprawie została wysłana do kilkunastu odbiorców związanych z wojskowością)

- **Wybierz się z nami na spacer badawczy!**

5 sierpnia 2014, godz. 18:00 - zapraszamy wszystkich zainteresowanych na spacer badawczy - odwiedzimy wszystkie proponowane lokalizacje, powiemy o ich zaletach i wadach, zbierzemy opinie. **ZBIÓRKA PRZY POMNIKU ARTYLERII POLSKIEJ NA PLACU ZWYCIĘSTWA.**

- **Podziel się swoją opinią!**

Do 8 sierpnia 2014 - można pisać w sprawie lokalizacji pomnika na adres: konsultacje@um.torun.pl [4]

Nowe miejsce dla Pomnika Artylerii Polskiej

Opublikowano na www.konsultacje.torun.pl (<https://www.konsultacje.torun.pl>)

Konsultacje prowadzi Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji Urzędu Miasta Torunia, ul. Wały gen. Sikorskiego 8, 87-100 Toruń, tel. 56 6118673 (Małgorzata Ptaszek, Paulina Marcinkowska), e-mail: konsultacje@um.torun.pl [4].

>>> [RAPORT Z PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH](#) [5]

>>> [Załączniki do raportu](#) [6]

[Wątek dyskusyjny na forum](#) [7]

- [8]
- 14140 odsłon

- [9]

Odnosiniki:

[1] https://www.konsultacje.torun.pl/sites/default/files/pictures/Konsultacje/ks_pomnik_art_lok1.pdf

[2] https://www.konsultacje.torun.pl/sites/default/files/pictures/Konsultacje/ks_pomnik_art_lok2.pdf

[3] https://www.konsultacje.torun.pl/sites/default/files/pictures/Konsultacje/ks_pomnik_art_lok3.pdf

[4] <mailto:konsultacje@um.torun.pl>

[5] https://www.konsultacje.torun.pl/sites/default/files/pictures/ks_pomnik_artylerii_polskiej_raport_ost.pdf

[6] https://www.konsultacje.torun.pl/sites/default/files/pictures/ks_pomnik_artylerzysty_zalaczniki_do_raportu.zip

[7] <http://www.konsultacje.torun.pl/forum/>

[8] <https://www.konsultacje.torun.pl/pl/print/177056?mini=2025-07>

[9] <https://www.konsultacje.torun.pl/pl/printpdf/177056?mini=2025-07>